

Romani

Vu'a Anejijihina

¹ Na Poru Jesu Keriso oni pwea 'ee apasorua re'uroño iji pijihe 'ee Godoni vu'a maiu'ina 'warahuna'e ranamiana. ² Ijaho Hu nimarako Huni ira ka'ene akuavi'ina vajijino Huni poropetia nahame 'waramana. ³ Huni Harihiji Huni 'unamiji rone 'waramana ka'ene haha huni 'unamijino Teviti oni amuhipo roe nahejara. ⁴ 'Avena ka'ene arimaijara 'warumajaho Hu Godoni Hariha ka'ene haruriji'i kwama 'urinajine 'ee Hu Jesu Keriso ka'ene núni Natohwijina. ⁵ Huni vaji nú maiji vwihanúajaho apene 'ee apasorua'e rejajihuna'e nú Huni ihijihuni hahi Jenitaru maho'o 'warave roe hene nimaa rone vehuna. ⁶ 'Ene puni vaja kajino ja 'u'o Jesu Keriso una'i 'umenaana. ⁷ Ja ea ka'ene Godira oja mihe 'ee Huni ea ariramaa'e rehuna'e iji pijihana ka'ene Romu hijujije Godi ka'ene núni Omijine 'ee Natohwa Jesu Keriso ja maiji vwihanie 'ee matauvi'ina mihi.

Teimani 'Wame Siporu 'Ojulina

⁸ Na nimaraku ijaho Keriso oni vaji jonijihuna'e núni Godiji teimani 'wavu. Ijihuni maijaho jara nimaa rojuji kwaa ara mapokakaho maho'o iji 'wama apene oju. ⁹ Ijihuna'e Godi ka'ene nuni oja 'aveniji'i mahujara ki'uju'e vu'a maa maiu'ina ka'ene Huni Harihiji rone najahujaho na'iaka mapokakaho na ja rone 'waravura. ¹⁰ Na

na'ia mapoka'e siporua 'ojura'omo Godoni ura'e re'amajaho 'unama samaa'e reje na vu'a ja kihuna. ¹¹ Na ja ki'irono ura renia paranu jihuni maijaho na ura 'Avena Huni swara 'aho'a joni vaji irechavakame ja Huni ira ija kisi apene joni una'i saname vehuna. ¹² Nuni nimaa roijara ja ni'ajihe 'ee joni nimaa roijara na ni'ajihuna. 'Ejakame nú ja pu'úmo ni'ajarahuna. ¹³ Ehu nune na nimarako ura roe ja ki'iro 'ahiana kaivo unenu'u pini rejumakame na parou kajaho ja nihena kavu. Ijihuni maijaho na Jenitaru 'aho'a kajihi puni vaji 'ina 'aho'a 'ekuja'ina'e 'aho'a joni vaji 'ina rukina'e rehuna ura reniu. ¹⁴ Na ura Kuriki 'ee ea ka'ene Godi pahena pakavi'ina 'ee ea ka'ene kama heji'ina 'ee ea ka'ene pahena pakavi'ina 'u'o ni'ajihe najahuna. ¹⁵ Nuni vajaki na ura renia paranujaho na ijino Romu joni vu'areje Godoni vu'a maa maiu'inake ja 'u'o najahuna.

Vu'a Maiu'ini jihuni Harura

¹⁶ Na niho'o vu'a maa maiu'inakake 'warahunijaho pajunimu. Ijihuni maijaho vu'a kakaho Godoni harura ka'ene emaapo nimaa rojakame maranahunijina. Ike vu'a kakaho maraku'a Juaru najahareja iji'a Kurikia najahara. ¹⁷ Ijihuni maijaho Godoni vu'a maiu'ina vajijino Godoni 'unama ariramaijaho nimaaroa vajijino totari najaha apene roara. Godoni ira vajijino ika'ina vejara Ea ka'ene ariramaijaho nimaaroa 'ahi hihuna 'úmana.

Emai Panimaa Ronujihuni Ehijina

18 Godoni sena kahi akúpa 'ahi rena samai najuhujaho ea ka'ene arira pahine 'ee sisearu vene 'ee Huni 'unama nimaiji panajuhujija Godiho pununa'i sena venu. 19 Ijihuni maijaho Godi hena kahunijaho Godi pu nisamai najahana. 20 Nitama aneja mwe'ake renaji roe iviamaa 'e'unakino eaka mapokakija uneunecha mapokaka iki mwe'i navuji kime 'ee mwe'ake kame 'ee akúpa kahe kamare'e Hura Huni majama namuni harurijine 'ee Hu icha'inijaho nikavu jihuna'e pu 'unama pa'ana'e rehuna. 21 Pu nimaa Godi nihena kavu kaivo pu Hua Godia ronareje Huni hura vene 'ee ta'arohuna pana 'ee pateimani 'wavura. 'Enakaivo puni vwiha ijija niho'o unenu pina maa pana 'ee puni oja sisei nutuma parane navu. 22 Pu niarerina 'wa'ika'i nanamie ojura. 23 'Ene pu Godi ka'ene pakwahunijaho oja pama'ika'i pu ichina ho muni raki 'eka veju'e tapara uka emaa hanuhasa reju'ukivi'i oja mihura. 24 Ijihuni hahi Godi pu ruha aremahume pu 'unama sisemaa ka'ene puni ojijipo itunavuji vejara 'ee pu puni hahijhipuni hura pavejura ka'i puni haha majikari 'eke vajúsaravura. 25 'Ene pu Godoni 'unama ka'ene ariraka nimaa nimaijaho pataaro'ika'i ira'atiji nimaa rojura. Ijihuna'e pu uneunecha ka'ene Godira venajihi oja mi'ika'i Godi Venina ka'ene majama merajahi'inijaho oja pamahura. Ameni. 26 Ijihuna'e Godira pu ruha aremahu'e 'unama ka'ene juname itunavuji vejura. 'Eju'e 'unama arira ka'ene parua napara 'wa'aravujaho are'ika'i 'unama ka'ene emaa pavejuji vene na-

papo napara ihanie ojura. ²⁷ 'Unama nikwinu'ina kajino parua 'u'o 'unama arira ka'ene parupo napara ihaniu jakajaho are'ika'i 'unama ka'ene emaa pavejuji vene parupo parua 'aho'a kivujaho niho'o itunama parajura. 'Eju'e paruapo parua aherame 'unama ka'ene ea pavejajahovejura. 'Enajihuna'e pura sisea ka'ene vejujihuni eha ijaho pu apejura. ²⁸ Pu Godi hena kahuna areri parejumakame Godira pu ruha aremahume vwihane sisearu vwihane 'ee uneunecha ka'ene areri parehuniji vejura. ²⁹ Ijihuna'e pu niho'o sisea mapoka ni'ima'ura ani ani'ina veji'i hijura. Pu niho'o sisea vene nisa'arame senapo rarene ea 'aniu'e kwamasaha roarame pisivarama ea 'aho'a sise'i 'ahi'i vwihane 'ee ea 'aho'a hana'i irechamiura. ³⁰ 'Ene ea sisea ronahe Godi sename ea veju'e juname kivasuame kehi kehi one sisea vehuni 'unama saravi'ine 'ee emahwa puni ira pahejura. ³¹ 'Ene pu ea 'aho'a puni temuka pakime 'ee ea 'aho'a panimaa vetie 'ee ea oja pamihe 'ee ea 'aho'a panumiravura. ³² Pu Godoni varapijaho nihejura. Ea ka'ene uneunecha ijakaji vejujaho areri kwamasahuna kaivo ijiru pana vo ea 'aho'a ka'ene ijahi vejujija puni ojiji'i nimaa veti'eju'e pu vejura.

2

Godoni 'Otuijaho Hu Ronukwinu'ina Pana

¹ 'Enavo ijihuna'e joni 'unama pina panamu. Ja ea irahipo ea 'aho'a namahujaho joni 'unama pina panamu. Ijihuni maijaho a ea irara ea 'aho'a namahujaho a orono oni ahija'e vene avanu. Ja ea irahipo ea 'aho'a namahujaho iraka

ka'ene pura vejujaho ja 'u'o ija'ina vejura. ² Nú niheju Godiho ea ija'ina veji'inijija 'otua arimaa vetiuna. ³ 'Ú ea ikije vea ka'ene ea ija'ina'e vejujahi namahi'i ja 'u'o ijí 'unama nikwinu'ina kaji vejujaho ja vwihajujaho Godoni 'otua asúka asina'eja? ⁴ 'Ú Godira ja hami 'ahi'i kaivo Hu eha marako pamihe 'ee makivi'i hinujaho ja senavo? Godi ja hami 'ahiu jihuni maijaho ja joni sisea are'i kaivo ta'arohe ro'avarono avanujaho ja vi hena kavo? ⁵ 'Enakaivo ja joni oja kisima'ura reju'e ja pataaroha roujihuna ja Godoni sena jona'e nianaura'omo Godoni sena vea ka'ene Hura 'otua arimaa'e ve'amajino roe samaahirave kahuna. ⁶ Hu ea kwinu kwino pura raka ka'ene vejaja'ina'e eha areri ija'ina vajihuna. ⁷ 'Enakaivo ea ka'ene na'ia mapoka'e masuani hine maaa vene 'ee pinana maiji sarame 'ee hura vene 'ee uneunecha ka'ene majama nahuniji saravujija Hu majama hihunijaho pu mihuna. ⁸ 'Enakaivo ea ka'ene pu pusumano vwiha'ika'i nimaiji pata'arohujaho 'ee uneunecha sisearu vejujija Godoni sena 'ee ajira pu mihuna. ⁹ Ea ka'ene sisea veji'i hijujija pu haha hianame 'ee sisei hihuna. Amura Jua renareje iji'a Kuriki 'u'o renahuna. ¹⁰ 'Enakaivo ea ka'ene maaa'e vejujija pu pinana 'ee hura 'ee matauvi'ina mihuna. Amura Jua mihareje iji'a Kuriki mihuna. ¹¹ Ijihuni hahi Godiho ronu kwino reji'ina pana. ¹² Ea ka'ene Godoni varapa paheji'i sisea venujaho hu varapa pa'a eha sisea apehuna kaivo ea ka'ene Godoni varapa nihe'i kaivo sisea vejujaho pu varapijara eha sisea mihuna. ¹³ Ea

ka'ene Godoni tamaneru hejuijia niho'o Godoni una'ijaho ariramaa pana. 'Enavo ea ka'ene Huni tamana hena vejuijia Godoni una'a ariramaa rehuna. ¹⁴ Jenitarua Godoni tamana pahejura vo puni oja vaji rakijara maa'e rakijara siseijaho nihena kavu. Godoni tamana pu pahejura kaivo puni tamanijaho puni varapa 'wavi'i vejura. ¹⁵ 'Unama ka'ene pu vejuijipo najuhujaho pu Godoni tamana kima heju. Godoni tamana 'aho'a puni oja vaji navu. 'Ena'omo pu sisea vejujaho pu niho'o junavura. Ijihuni maijaho Godoni tamana 'aho'a puni oja vaji navu. 'Ene puni oja vaji vwihane henare'e rakijara sisee rakijara maa ijaho vwihajura. ¹⁶ Ij'í vea kajino Godira emapuni hema Jesu Keriso oni vaji namahuna. Ikaho nuni vu'a.

Jua Varapijara Namahajina

¹⁷ 'Enakaivo a Jua 'i'eme 'ee tamana venuna 'iavi'i Godoni arovua 'warame 'ee ¹⁸ Huni ura ij'í hene 'ee uneunecha mamaiji kime avavu jihuni maijaho varapijara najuhana. ¹⁹ 'Ejume ja vwihajujaho ja ea ka'ene nia supavi'iniji 'ajoha'ina rone 'ee ea ka'ene nututi ojujahi puni hanaji'ina roju. ²⁰ Ja vwihajujaho ja tamana nimaijaho hena kavi'ini jihuna'e ja sesamaa najahe 'ee ea ka'ene puruva reti'inijija najahuna roju. ²¹ Ijihuna'e ja ea 'aho'a najahu ja'ina'e ja vi ojono nasaravure? Ja ea 'ahopo nesa paape'avarono 'waravujaho 'ú ja nesa apejure? ²² Ja ea pipuni napara paturaha 'iavujaho 'ú ja napara turamaure? Ja godi iralata senavujija 'ú ja Temiporua paninamaure? ²³ Ja Godoni tamana kajara jonuna'i namujihuna'e

sa'aii 'urahoju kaivo ja varapa kaji 'eujaho ja vi Godoni hura vejure? ²⁴ Godoni ira vaji vejaja'ina'e ja ija'ina vejujihuna'e Jenitarua puni vajijaho Godoni ihijaho matahura 'úmana.

²⁵ Ja varapiji hene veji'ina re'avajaho sisa 'uhuujahe nimaa unenu pina ni'ina'e rehuna kaivo ja varapa kaji tuavi'ina'e re'avajaho joni sisa ka'ene 'uhua'aho sisa pa'uhua'aha repuna'i rehuna. ²⁶ 'Enavo vu ea ka'ene sisa pahuahi'inijara varapijara 'warama ja'ina'e ve'amajaho 'ú sisa pa'uhua'inijaho sisa 'uhua'ahare puna'i re'eja? ²⁷ Ea ka'ene puni haha sisa pa'uhui'inijipo varapa hene veji'ina re'eje ja ea ka'ene sisa 'uhue 'ee varapa he paraji'inijipo e'avajaho 'ú pu ja panama'eja? ²⁸ Hu hahijaho Jua sa'ina'e kavu kaivo hu nimaa Jua pana. 'Ene ea 'aho'a Jua puni tamana kaji maiji vene sisa 'uhui' kaivo nimaa nimaa Jua pana. ²⁹ Ea ka'ene Jua nimaa ni-maijaho 'Avenijara huni oja vaji sisa 'uhua'hajina kaivo varapa 'ararihau jihuna'e Jua rehuna pana. 'Enajihuna'e emaapo hu aromahuna pana kaivo huni arovu ijaho Godina'i rene rouna.

3

¹ 'Enajihuna'e ivi'a iraka maijihuna'e nú Jua rejare? 'Ene iraka maijihuna'e nú sisa 'uhuu'e? ² Jua rejujaho niho'o mamaa. Maraku'ijaho Godira Jua'a Huni ira 'ee Huni tamana iji'i vajihana. ³ Jua kajija ea 'aho'a panimaa roju. 'Ú iji' pura panimaa roju kajara veje Godira iraka ka'ene pu nuna'i ve'iro nahama 'waramajaho pave'ena? ⁴ Ijaho veje niho'o nimaa pa'arenama.

Ijihuni maijaho Godiho nimaa nimaa kaivo ea maho'o ira'asina. Godoni ira vaji ika'ina 'waramana.

Ijihuna'e Oni irijara naja'amajaho A niho'o nimaa nimaa 'ee ea 'ahopo A vena ka'avajaho A niho'o nimaa nimaa'e kahuna 'úmana.

⁵ Enakaivo núni siseijara reje Godiho ariramaa re'amajaho nú ivi'a ichá 'wa'eja? Godira nú eha múhujihuna'e Hu sisea raka? Na emaijihuna'e nuni vwiha 'waravu. ⁶ Niho'o Godiho ija'ina pana. Hu mwe'akaho ichá'ina'e 'otua veti'ena? ⁷ Na ira'ata ve'ipisa ijara veje Godoni nimaa nimajaho samaahiravakame Hu ichá'ina'e na 'otua vetie eha miha'e? ⁸ Ea 'ahopo nú hana'i irechamúe núra 'waravara 'wavi'i ijá 'wavura Roe sisea vejakame mamaapo roa 'wavura. 'Enajihuna'e puni eha sisea ijaho niho'o arimaa akehuna.

Ea Maho'o Sisea 'Ee Ariramaa Pa'ajina

⁹ 'Enajihuna'e nú ichá'ina 'wa'eja? 'Ú nú maa kaivo pu sisee? Niho'o pana. Nú nimiraku najahujaho ea mapoka Jua 'ee Kuriki pu'úmo sisea. ¹⁰ Godoni ira vaji ika'ina 'warumana

Ea kwinu'wi niho'o ariramaa pa'amaa. ¹¹ Ei pini Godi hena kamuna pana 'ee Godoni 'unama ariraka nimaa nimaji sahuna pana. ¹² Ea maho'o 'unama ani va'ara 'ee ea maho'o maa pa'ana'e rejara. 'Ene niho'o ea kwinu maaaa vehuna pana. Niho'o pamamaa. ¹³ Puni irijaho areri ea sakahapo 'uvuja'ina hejura. 'Ene puni

mitara 'ahijaho ira'ati itu'o'una navu. Uneunecha mapoka ka'ene puni ira vaji 'wavujaho areri tapara ka'ene 'úsia rukini ja'ina. ¹⁴ Puni ira vajijaho ea siripame 'ee seni itu'ona navura. ¹⁵ Puni mumorijaho mamako va'e ea 'anae kwahuna ura renaura. ¹⁶ Pura 'unama ka'ene ojuhaho uneunecha tirakune 'ee ea mapoka sise'i 'ahiura. ¹⁷ 'Ene pu matauhuni 'unamijaho pahena pavwihajura. ¹⁸ 'Ene puni una'ijaho Godi pu pajuhavura 'úmana.

¹⁹ 'Ena'omo nú niheju Godira Huni tamana iraka ka'ene 'waramajaho Jua ka'ene varapa hari hijujihi 'waramana. Ijihuna'e ea maho'o ira pa'a rene 'ee kwaa ara maho'o Godoni 'otua asúkijaho paasihuna. ²⁰ 'Enajihuna'e Godoni tamana kajara 'waramaji hina vejujihuna'e niho'o ei pini Godoni una'i ariramaa rehuna pana. Godoni tamana kajihuni maijaho sisei jihuni maiji najuhana.

'Unama Ichá'iniji Nú Godoni Una'i Ariramaa Rejajina

²¹ 'Ene tamani jihuni 'unamijaho pana kaivo Godi iviamaa 'unama arimaa Huna najuhu. Ike 'unamakaho Godoni tamaniji'o poropetijhipo nimaa vejara. ²² Ea irahipo Jesu Keriso nimaa ro'avajaho pu Godoni una'i ariramaa rehuna. Godiho ronu kwino parahuna. ²³ 'Enajihuna'e nú ea mapoka sisea 'ee Godoni manuriji areria pana. ²⁴ Ea ka'ene Jesu nimaa roji'inijija Godi pu ariramaa 'iamu. Nú Huni unenu'u pina pavenahara vo Hu nú maiji vwihanúana 'ee Hu nú Jesu

Keriso oni vajijino kú'o 'imenu'e 'ekana. ²⁵ Nú nimaa rojujaho Godira Jesuho ranavume roe núni tinia apene kwame Huni 'aa ka'ene arihajara vejume Godiho oja sonanana. Ija'ina'e venajaho Hu arimaiji najuhana. 'Enajihuna'e nitama ea ka'ene sisea vejajaho Godiho maraku'a matauma puni sisei jihuni eha pamihana. ²⁶ 'Enajihuna'e Godi iviamaa Huni arimaiji najuhe ea ariramaa 'iamujihuni maijaho pu Jesu nimaa rojujihuna'e 'waramuna. ²⁷ Nú irakijihuna'e sasuleja? Ijaho niarevara. Varapa iraka sa'ine 'ee kaukara mamai irakiji vejare? Niho'o pana. 'Enaka'i nú nimaa rojujihuni maiji hene vejara. ²⁸ 'Enajihuna'e emaijaho hura nimaa ronujara reju'e ea arira'e renuna tamana ka'ene vejujara reje arira rehuna pana. ²⁹ 'Ú Godiho Jua punaruna raka? 'Ú Hu Jenitaru puni Godia 'u'o pana raka? 'I'a Jenitaru puna 'u'una. ³⁰ Nimaa Godiho ea ka'ene sisa 'uhui'inijija puni nimaaroa 'ahijino veje pu arira'e rehune 'ee ea ka'ene sisa pa'uhuahajija puni nimaa roijara reje pu kwinu rehuna. ³¹ 'Ú nú nimaa rojujihuna'e Godoni varapa tamanijaho pataaro'eja? Niho'o ija'ina pave'avara. 'Enakaivo nú varapa kajaho veje núni una'i kisima'ura'e rene nahuna.

4

Eparahami Nimaa Ronaji Ariramaa Renana

¹ Eparahami ka'ene núni amujijaho hahiji-huni 'unamijaho iraka'e piunamane? ² 'Ejume Eparahamira uneunecha mapoka ka'ene venajara reje hu arimaa'e re'ipisa ijara reje hu ori

sasuva'a. 'Enakaivo Godoni una'i hu areri pasasuva'a. ³ Ijihuni maijaho Godoni ira vaji ika'ina 'warumana.

Eparahamiho Godi nimaa ronajihuna'e Godi hu ariramaa 'wamana.

⁴ Ei pini kaukara ve'amajaho hu eha apehuna kaivo swara vene mahuna pana vo hura kaukaraka venajihuni eha mahura. ⁵ 'Enakaivo ea irara unenu'u pina parenuna vo Godi ka'ene ea siseijija ariramaa 'iamaji nimaa ronujaho Godi huni nimaa roijaho niho'o ariramaa 'iamana. ⁶ Teviti 'u'o ija'ina 'warumana. Ea sisea veji'inijija Godi pu ariramaa 'iamu jihuna'e pu merajihe paranuna. Pu unenu'u pina vejakame Hu ariramaa 'iahuna pana kaivo pu Hu nimaa rojumakame 'waramana.

⁷ Ea irara Godira vejume huni sisea vwihana arevume niho'o pa'arenana ronujaho teamanama paranu. ⁸ Ea sisea ka'ene Godira puni sisea vwihane aremaume nipa'arejajija niho'o teamanama paranu 'úmana.

⁹ Teamanavu kajaho sisa 'uhui'ina punaru roana 'aho ea sisa pa'uhui'ini jihipuna 'u'o roane? Kaena. Nú nihenare'e 'warama avaju. Eparahamiho Godi nimaa ronajihuna'e Godi hu ariramaa 'wamana. ¹⁰ Vea vecha Godiho Eparahami ariramaa 'wamane? Hu vea ka'ene sisa 'uhujina ho sisa mai'o pa'uhui'inijino 'waramane? Hu mai'o sisa pa'uhui'ini vejino 'waramana. ¹¹ Eparahami Godi nimaa rojume Hura ariramaa 'wamajihuna'e túna'i pu hu sisa 'uhuahara. Ijihuna'e Eparahamiho eaka mapoka

ka'ene nimaa ro'ika'i sisa pa'uhua'ini jihipuni oma. 'Enajihuna'e ea irara Godi nimaa ronajaho Godi hu ariramaa 'wamana. ¹² Eparahami 'u'o Jua 'aho'a ka'ene sisa 'uhui'ini jihipuni oma. Iji-huni majjaho Eparahami mai'o sisa pa'uhua'eme nimaa ronaja'ina'e pu 'u'o nimaa ro'avajaho pu arira'e rehuna.

Godira Nahama 'Waramajija Nimaaroa Vajiji 'Ekahuna

¹³ Godira Eparahami huni amuhijijihini pu'úmo kwaa ara maho'o kakaho mi'iro nahama 'wamana. Ijihuni majjaho hu Godi nimaa rojume Hura arimaa 'wamajihuna'e avanana. Hu tamana vejakame ijí mihuna pana. ¹⁴ Nú Jua puni tamana vejakame Godi merajú'ipisa ea ka'ene Godi nimaa rojujaho ira'ata reje 'ee Hura nahama 'warumaji 'u'o ira'ata'e reja'a. ¹⁵ Ijihuni majjaho ijí tamana kajarahara venue nú 'otua vehuna. Varapa ijaho pana'ipisa nú pa'eja'a. ¹⁶ Ijihuna'e nú Godi nimaa rojajihuna'e Hu nú maij'í vwihanúe múh'ajihuna'e Hu nú nahama 'warumajaho Huni amuhi puni vaji nimaa rehuna. Godi Juaru pamerajihana vo ea ka'ene Eparahamira nimaa ronuja'ina nimaa roji'inakaho ijá merajihuna. Eparahamiho nú eaka mapoka kehi puni oma. ¹⁷ Ijihuna'e Godoni ira vaji Eparahami rone ija'ina 'warumana. Nara a vena kamareje kwaaka mapokakino eaka mapoka ka'ene hiju jihipuni oma rehuna 'úmana. Kwaaka mapokakino eaka mapoka ka'ene Eparahamira nimaa ronaja'ina'e nimaa roji'inijija Godira 'ekahuna. Godi ka'ene ea kwamasahi'ina veju'e 'urine 'ee uneunecha

ka'ene pa'aji'i veju'e reji'inijina. ¹⁸ 'Ejume uneuncha ka'ene túna'i nimaa parehuna sa'inijija hu majama nimaa ronana. Ijihuna'e hu ea maho'o ikihi puni oma rehuna'e nahama nitama 'warama ijá 'wama Oni amuhijijija ija'ina'e rehuna 'wamana. ¹⁹ Eparahamiho ema juara mapoka mapoka (100) pa'arejume naparaha Seraho paranamaa renajihuna'e hariha nahehuni 'unama nitanumana. 'Enakaivo Eparahami ni ema renana vo huni nimaaroijaho mai'o paajuranana. ²⁰ 'Enakaivo Godira raka ka'ene nahama 'waramaji hu panimaa rone arena o'unana kaivo maiji nimaa ronama hiji'i huni nimaaroa kisina rene na'eju'e hu Godi ta'arohi'i hinana. ²¹ Eparahami ijaho nihena kamajihuna'e Godira raka ka'ene nahama 'waramajaho areri ijá vehuna.

²² Eparahami Godi nimaa rojumakame Godi hu ariramaa 'wamana.

²³ Godoni ira ika'ina 'waramana A ariramaa 'wamana. Ijaho Eparahami onaru rona 'warahuna pana ²⁴ kaivo Godi nú eaka mapoka kihi rona 'warumana. Godira Jesu vejume kwama 'urinaji nú nimaa rojajihuna'e ariramaa 'úmuna. ²⁵ Jesuho núni sisei jihuna'e kwamana. 'Enarena Hu kú'o 'urinajaho nú venue ariramaa re'avarono 'urinana.

5

Godi Nimaa Rojujihuna'e Huni Una'i Ariramaa Rejulina

¹ 'Enajihuna'e nú nima rojajihuna'e ari-
 maa'e rejara'omo Godi pu'úmo matauma hihu-
 nijaho núni Natohwa ka'ene Jesu Keriso oni
 vaji apejara. ² Nú Huni vaji nima rojaji-
 huna'e maiji vwihanúajaho apene ijihuni toi
 namiju'e aneja vene najuhe 'ee túna'i Godoni
 maaa'e ka'ene 'ekahuniji teamanu'eju'e 'ajaha
 hiju. ³ Ijiru pana kaivo nú sisei hi'eja vo nú
 teamanuma paranúhuna. Ijihuni maijaho ijí si-
 sei hi'avajara ni'ajú'eje nú masuani hina apena
 vahuna. ⁴ Matauvujara venue nú ea kisina rejura
 'ee ea kisina rejura veju'e nú túna'i raka ka'ene
 rehunjaho masuani 'ajahe hijura. ⁵ 'Ene ijí túna'i
 raka ka'ene rehunjara paveje nú temukuhuna.
 Ijihuni maijaho Godira ea oja mihujaho Godoni
 'Avena ka'ene núa múhajihuni vaji ranamana.
⁶ Nú vea ka'ene onúno ni'ajarahuna areri pare-
 nani vejjino Kerisora roe ea sisesa puna'e kwa-
 mana. ⁷ Ea pina niho'o areri ea maaa pipuni
 jihuna'e kwahuna ura pare'ena. 'Enakaivo
 ea kwinu kwino ea maaa punijihuna'e kwa-
 masahura. ⁸ 'Enakaivo Godi nú oja ka'ene múhaji
 najuhu jihuni maijaho nú sisea kaivo Hu Jesuho
 ranavume roe núnijihuna'e kwamana. ⁹ Ijihuni
 hurijino Huni 'ajara núnijihuna'e ariha jihuna'e
 nú arimaa 'úmana. 'Ene nú Godoni sena ijaho asi-
 huna. ¹⁰ Vea kajaho nú Huni naka rejara vo Huni
 Harihijaho núnijihuna'e kwamana'omo Hu nú
 venume nú kú'o Godoni napuhija'e rejara. Ijiru
 pana kaivo Huni hiijara veje nú maranúhuna.
¹¹ Ijiru pana kaivo núni Natohwa ka'ene Jesu
 Keriso oni vaji nú Godina'i teamanuma paranu

jihuni maijaho Huni vaji núni napura rehunjaho apejara.

Atamu 'Ee Keriso Puni Vu'a

¹² Ijihuni hahi ea kwinu sisea ka'ene venajara rejume sisea mwe'akaho maho'o apenana. 'Enajihuna'e siseijara rejume kwamasahuna aneja renana. 'Enajihuna'e kwamasahunijara ea maho'o kihi puni vaji rausahana. Ijihuni maijaho pu maho'o sisea vejura. ¹³ 'Enakaivo nitama ike Godoni tamanakaho mai'o pana'eme sisea ijí namana kaivo Godi puni sisea kajijahija pu panamahana. Ijihuni maijaho vea kajihijaho Huni tamana mai'o panamana. ¹⁴ Vea ka'ene Atamura hinaji rena roe Mosisi oni veiji rene ea ka'ene hijajija kwamasahara. Ijí ea kajija sisea ka'ene Atamura venaja'ina pavejara vo majama pu kwamasahara. Atamuho areri Jesu ka'ene mai'o túna'i rohuni jihuni manura sa'ina. ¹⁵ 'Enakaivo swara ka'ene mamúhájaho siseiji vare'ina pana. Ea kwinu sisea ka'ene venajara rejume ea maho'o kwamasahara kaivo Godoni maiji vwihanúájaho maho'o ni'ini jihuna'e Ea kwinu Jesu Keriso swara vene múhájara reju ea mapoka maraniu. ¹⁶ 'Enajihuna'e Godoni swarijaho areri ea kwinu ijara sisea ka'ene venaja'ina pana. 'Ene ijihuni ropuna'ijaho ea kwino sisea ka'ene venajihuni eha ijaho sisea apehuna kaivo ija ropuna'ijaho swara kajara reje ea mapoka sisea vejara vo arimaa'e rehuna. ¹⁷ Sisea ka'ene ea kwinu Atamura venajara kwamasahuni 'unamijara emaa puni una'i natohwa renana kaivo ijihuni hurijino Ea

ka'ene maijĩ vwihanúe 'ee swara ka'ene arimaiji apejajija pu Ea kwino Jesu Keriso oni vajijino majama hihuna. ¹⁸ Ea kwino sisea ka'ene venajara rejume ea maho'o eha sisea apeja ja'ina'e vu Ea kwino arimaa'e venajara reje ea maho'o arimaa'e majama hihuna'e renahuna. ¹⁹ 'Ejume ea kwinu ira pahene pavena jihuna'e ea maho'o sisea rejara kaivo Ea kwino ira hene venajihuna'e ea mapoka arimaa'e rehuna. ²⁰ Siseiji 'oi'oi naja'eje mapoka rel'avarono Godoni varapijaho roana. 'Enakaivo siseijara emarenajaho Godira maijĩ vwihanúajara maijĩ ani'ina'e asima paranana. ²¹ Ni areri sisei jihuni 'unamijara natohwa rejume kwamasaha ja'ina'e vu ma ijĩ vwihaniujaho arimaa ijihuni vaji natohwa'e rene núni Natohwa Jesu Keriso oni vaji majama hihuna.

6

Sisei Rejume Kwamasahara Vo Keriso Oni Vaji Mai'o Hiju

¹ 'Ú nú ichá 'wa'eja? 'Ú nú hine sisea majaa veje maijĩ vwihanúajaho emare'ena? ² Niho'o pana. Nú ichá vene sisea ni arevajaho kú'o hine ve'eja? ³ Jesu Keriso oni vaji samue 'ee Hura kwamajino nú 'u'o pu pu'úmo kwamasahajaho ja vi hena kavo? ⁴ 'Enajihuna'e Hura kwamajino nú 'u'o pu pu'úmo kwamasahara'omo Amo oni haruri vejume Kerisoho 'urina ja'ina'e nú 'u'o ija'ina'e 'urine 'unama maiu'ini 'urahe ohuna. ⁵ Nú Hura kwamaja'ina'e kwamasa'avajaho Hura 'urina ja'ina'e nú 'u'o nimaa nimaa 'urihuna.

6 Núi 'unama sahasijaho pu pu'úmo 'aniara. 'Ene núi haha ka'ene sisea rukinijaho vejume pa'arenana'omo nú iviamaakaho kú'o sisei jihuni pwea parahuna. 7 Ea irara kwamujaho sisea vehuni harurijaho niranamana. 8 'Ene nú Keriso pu'úmo kwamasahara'e re'amajaho nú nima rojujaho nú kú'o pu pu'úmo 'urina hihuna. 9 Kerisoho nikwama 'urinana'omo niho'o kú'o pakwahuna. Kwamasahuni harurijaho Hununa'a niho'o panamu. 10 'Enajihuna'e Hura kwamajaho Hu sisei jihuna'e ni'aha kwino kwamana kaivo Hu iviamaa 'urine hia ka'ene hinujaho Hu Godona'e hinu. 11 'Enajihuna'e ja vwi'haha ja sisei jihuni 'unamijaho nikwamasahara kaivo Jesu Keriso oni vaji 'urine Godi pu'úmo hiju. 12 'Enakúne ja paveje siseijara joni haha kehuni 'unamijaho natohwa'e rejakame ja joni haha kehuni ituniji hene ve'ava. 13 'Enakaivo ja paki'eje joni haha pwinana kehi 'eke 'unama ka'ene sisea vejuri kukuijihi re'ava kaivo kwamasahara'e 'urina hijuja'ina'e joni hahakaho maho'o Godi vajahe Godoni 'unama arira vejuri kukua'e reha. 14 'Enajihuna'e siseijaho mai'o joni natohwa parahuni maijaho ja iviamaa varapa huni hara pahiju kaivo ja maijí vwihania jihuni hari hiju.

Ariramaa Huni Pwehija

15 Núi ichá'ina ve'eja? Nú varapa hara pahiju kaivo maiji vwihanúani harijino hijujihuna'e nú majaa hine sisea ve'eja? Niho'o ija'ina pave'avara. 16 'Ú ja paheju? Vea ka'ene ja ea 'ahopuni ira hene vejujaho ijí ea ka'ene ja huni

ira hene vejujihuni pwehija rejura. Areri ja sisei jihuni ira hene vejujihuni eha ijaho kwamasahuna. 'Ene mamai jihuni ira hene vejujihuni eha ijaho arimaa'e rehune? ¹⁷ 'Enakaivo Godi teimani 'waha. Ijihuni maijaho ja sisei jihuni pwehija rejara kaivo ja joni oja vaji 'unama ka'ene najahuke hene vejara. ¹⁸ 'Ejume siseijaho ja irechami'ejume ja ariramai jihuni pwehija rejara. ¹⁹ Na ema puni 'unamijino ikaho 'waravu jihuni maijaho joni hahijaho majano ajuasina'e rena namu. Ja maraku sisei jihuni pwehija rene 'ee joni haha pwina sisei jihuni pwehija rene 'ee hine hura hara sisea vena apene roarakúne iviamaa joni haha pwinakaho vajahe arimai jihuni pwehija'e rejakame ja Hua'ina'e rena apene va'i hi'avara. ²⁰ Ijihuni maijaho ja vea ka'ene sisei jihuni pwea rejajaho arimaijaho ja irechamiana. ²¹ 'Ú vea ka'ene ja uneunecha ka'ene iviamai kivu'e junavuji ja nitama veji'i hijajihuni maijaho iraka maaa'e apejare? Ijí uneunecha ka'ene jara veji'i hijajihuni eha ijaho kwamasahuna. ²² 'Enakaivo iviamaa siseijaho ja ni irechamiu'e ja Godoni pwehija rejajihuna'e ja eha ijaho ariramaa ani'ina. Hua'ina'e rene 'ee majama hihuna rejara. ²³ Sisei jihuni 'ehijaho kwamasahuna kaivo Godira swara ka'ene mamúhajaho Jesu Keriso ka'ene Natozwi jihuni vaji majama hihuna.

7

Napasinejuri Mina Veji'i 'Waravajina

¹ Ehu núne ja ea ka'ene Mosisi oni tamana heji'inijija mai'o hijuri vejaho hine tamana venu venu va'o kwamasa'avajaho tamana kaji kú'o vehuna pa'arehune? ² Napari parua venujaho tamana ija'ina'omo napara kajaho paruaha kaji'i hina apena va'u va'u'e paruaha kajara kwamujino huni harura hari hinujaho pa'arenuna. ³ 'Enavo paruaha hi'eje hu va'e parua pina ve'amajaho hu parua turavi'ina 'wahuna. 'Enakaivo napara kajihuni paruijaho kwa'eje parui pini hu 'wa'amajaho hu napara kajaho paturahuna. ⁴ 'Enajihuna'e vwehu núne ja 'u'o venaume varapa huni harura hari hijajaho Keriso oni haha vaji kwamasahara. Ijihuna'e ja iviamai Keriso ka'ene kwama 'urinaji jaha hijujihuna'e nú Godoni 'ina renahi'ina'e rehuna. ⁵ 'Ene nú hahijihuni 'unamijino hijajaho sisea ani ani varapijara vejume núni haha pwina vaji kaukara vejumakame nú kwamahuni 'ina'e repara. ⁶ 'Enakaivo nú iviamaa varapijara 'uninamúajaho ni irechamúana. Nú ijí 'unama kajihuni hari hijujaho arevara. Ijihuna'e nú iviamaa 'Avenijihuni 'unama maiu'inijiru vehuna kaivo varapa sahasi jihuni 'unamijaho ni arevara.

Varapa 'Ee Sisea

⁷ 'Ena'omo nú ichá'ina 'wa'eja? 'Ú Mosisi oni tamanijaho sisea raka? Niho'o pana. Mosisi oni tamanijara rakijara maa'e rakijara siseijaho najuhu. Na ijí itunavu kajaho sisea pavwihajuta kaivo tamana kajahara 'warimajaho ea 'ahopuni uneunecha pakime itunahuna'e

'warumaji henarejo iji'a itunavujaho 'unama sisea kavuta. ⁸ 'Enakaivo siseijaho varapa huni 'unamijino nuni vaji ruha apene veniume na sisea ani ani'ina ura renie itunimana. 'Enakaivo varapijara panamujaho siseijaho harura pa'ana re'ena. ⁹ Ve'a ka'ene varapa paroani veijaho na mai'o hijuta kaivo varapi roani veijaho sisea mai'o hijume na kwavuta. ¹⁰ Na vwi'hajujaho varapijara veje na maaaa'e hi'eju rojuta kaivo na ivi'a hejajaho na kwahuna'e heju. ¹¹ 'Enakaivo siseijara varapa vajijino nuni vaji ruha apene pisivisivume ijihuni vaji 'aniume na kwavuta. ¹² 'Enakaivo tamanijaho akuavi'ine 'ee arimaa'e 'ee maaaa. ¹³ 'Enajihuna'e varapijipo najahujaho siseijaho niho'o sisemaa'e rena paranu.

Ninakaraa Ka'ene Nuni Vaji Namujina

¹⁴ Tamana kajaho kahino Godoni rena roana kaivo na haha rukine 'ee sisei jihuni pwea. ¹⁵ Nara raka ka'ene hene vejajaho na pahena kavu. 'Ene nara raka ka'ene ura ve'i 'ahiujaho na paveju. 'Enakaivo na hine iraka ka'ene na ura pareniujji veju. ¹⁶ 'Enakaivo na une-unecha ka'ene ura pareniujjihi hina vejajaho na varapiji'i nimaa vene avaju. ¹⁷ 'Ena'omo nara iviamaa iraka ka'ene vejajaho na pana kaivo sisea ka'ene nuni vaji namujara veniu'e veju. ¹⁸ 'Enajihuna'e na nihena kavu. Raka ka'ene nuni haha vaji navujija niho'o pina maa panamu. Na 'unama ariramaa ani ani samareje maaru ve'iro savura kaivo areria pareniu. ¹⁹ 'Ene na ura maa ve'iro 'ahiujaho na hina sisea veju. 'Ene na

sisea ura pave'iro 'ahiu vo na hina sisea veju. ²⁰ 'Ena'omo nara iviamaa iraka ka'ene vejujaho na pana kaivo sisea ka'ene nuni vaji namujara veniu'e veju. ²¹ Na varapakaho ka'ēju'e nuni hia vajijino kaukara venu. 'Ene na maaaa ve'i 'ahiu vo siseijaho majama ijí na hu'úmo namu. ²² Nuni vajijaho Godoni varapa ka'ene namujaho na niho'o teamanima paranu. ²³ Na ka'ēju'e varapa pina kú'o nuni haha pwina 'ahopuni vaji name nuni vwiha iji'i ninakaramu 'ee veniu'e na sisei jihuni harura vaji hiju. ²⁴ Na niho'o sisei haha hianime 'ee kwa'i 'ahi'ēju'e hijukaho ea irara ni'aji'ena? ²⁵ Jesu Keriso ka'ene nuni Natohwijara ni'ajihajihuna'e Godi teimani 'wavu. 'Ena'omo nuni vwiha ijaho Godoni varapi jihuni 'unamiji venu. 'Enakaivo nuni hahijaho sisei jihuni 'unamiji venuna.

8

Godoni 'Aveni Jihuni Vaji Hihuni Vu'a

¹ 'Enajihuna'e ea ka'ene Jesu Keriso oni vaji hijujija niho'o panama'ena. ² Ijihuna'e 'Avena ka'ene majama hiji'ini jihuni harurijara Jesu Keriso oni vaji ja venaume sisei jihuni harura 'ee kwamasahuni harurijija ijá irechamiara. ³ Tamani jihuni harura ajuarana jihuna'e varapijara ni'ajúhuna areria parenana. 'Enajihuna'e Godiho Huni Hariha nikwinu ijaho ranavume roe ema puni haha siseiji apenana 'ee areri sisea huni swasa renana 'ee haha vaji sisea ka'ene namujaho 'otua vetiana. ⁴ 'Enajihuna'e varapi jihuni ura ijara nuni vaji roe nima'e re'amarono

nú haha huni ura ijaho pa'urahe oju kaivo nú 'Aveni jihuni ura ijiru veju. ⁵ 'Enajihuna'e ea ka'ene hahijihuni ura ijí 'ararihaujija hahijihuni ura ijiru vwihane vejura. 'Enakaivo ea ka'ene 'Aveni jihuni ura ijí 'ararihaujija pu 'Aveni jihuni ura ijiru vwihane vejura. ⁶ 'Enajihuna'e ea ka'ene hahijihunijiru vwihaji'inijija pu kwamasahuna kaivo ea ka'ene Godoni 'Aveni jihunijino vwihaji'inijija mataume majama hihuna. ⁷ 'Enajihuna'e ea ka'ene hahijihunijiru vwihaji'inijija pu Godi senavura 'ee Godoni varapa hara pahijura'omo niho'o nija'ina'e areria pavehuna. ⁸ Ea ka'ene sisei jihuni iraru hena vejujipo veje Godi niho'o teamahuna pana. ⁹ 'Enakaivo ja sisei jihuni hara pahiju. 'Enavo ja Godoni 'Aveni jihuni hari hiju. Ijihuni maijaho Godoni 'Avenijaho joni vaji hinu kaivo ea irara Keriso oni 'Avena paape'amajaho hu Huni ea pana. ¹⁰ 'Ene Kerisoho joni oja vaji hinu vo sisei jihuna'e joni hahijaho kwamasahuna. 'Enakaivo joni 'avenijaho majama hihuna. Ijihuni maijaho ja ni ariramaa rejara. ¹¹ 'Ene Godoni 'Avena ka'ene Jesu vejume kwama 'urinajara joni oja vaji hi'amajaho ja kwamasahuna vo Hura vejume Jesu Keriso 'urina ja'ina'e Huni 'Avena ka'ene joni vaji hinujara venae ja 'u'o 'urihuna. ¹² 'Enajihuna'e vwehu nune núni chimua namujihuna'e hahijara ura renuni 'unamijaho nú pahihuna. ¹³ 'Enajihuna'e ja hahijihuni ura ijí veji'i hi'avajaho ja kwamasahuna kaivo ja 'Avenijara ura renuja'ina'e hijujaho ja hahijara raka ka'ene venujaho 'aniu'e pa'arenujihuna'e

ja majama hihuna. ¹⁴ Ea iraharaha Godoni 'Avenijara urani'eju'e ojujija Godoni harihija. ¹⁵ 'Enajihuna'e ja 'avena ka'ene apejajaho kú'o 'uname va'e juvujihuni pwea re'irono akehuna pana. 'Enakaivo ja 'Avena ka'ene vena'e Godoni hariha rehuniiji apejara'omo nú ivi'a Amo Amo 'wavu. ¹⁶ Godoni 'Avenijara núni oja vamaa kamino Huhusu ija'ina 'warumu. Nú nimaa nimaa'e Godoni harihija 'úmu. ¹⁷ Nú Godoni harihi jihuna'e Huni aachia 'ekahuna. 'Ene Jesunijaho nú pu pu'úmo ahuma 'ekahuna. Hu sisei hinaja'ina'e nú Hunijihuna'e sisei hi'ava jihuna'e nú pu pu'úmo túna'a núni pinana 'urihuna.

Túna'i Jesuni Vaji Núra Mamaa Asima Apehunjina

¹⁸ Ijihuni maijaho nara iviamaa sisei hijukaho iraka mamaa ka'ene túna'i rehuni jihuni manura vehuna areri pana. ¹⁹ Uneunecha ka'ene Godira venajija vea ka'ene Godoni harihipo roe samaahirave kihunijara ura renae oja hiana'eju'e 'ajaha hiju. ²⁰ 'Enajihuna'e uneunecha mapoka ka'ene iki mwe'i navujija sakarasahuni harura hari navu. 'Ene puni ura ijino sakarasahuna pana kaivo Hura siripama jihuna'e sakarasahu kaivo túna'i marasahuniji kavu. ²¹ 'Enajihuna'e uneunecha mapoka ka'ene iki mwe'i navujija sakarahuni harura hari navura'omo sakarahuni harurijaho pa'are'eje Godoni harihija pu'úmo mari'uvi'i hihuna. ²² 'Enajihuna'e uneunecha ka'ene iki mwe'i navujija areri napari hariha'e nahe'irono hahuna'e venuja'ina'e vena apene rouva'o

iviamai ro 'e'unu. ²³ Mwe'a kakara huhusu 'ajaha nahuna pana 'avo nú 'u'o vea kaji 'ajaha hiji'i núni tatua amurijaho Godoni 'Avena ka'ene nú apejajina kaivo nú 'u'o hahuna veji'i Hura aheruve harihwaha'e rene 'ee núni haha hianiji 'eka ruva'amarono 'ajaha hiju. ²⁴ 'Enajihuna'e nú raka ka'ene mai'o rehuniiji nima rojajihuna'e nú maranúana. 'Enakaivo iraka ka'ene nú 'ajiha hijuji ni'ekujaho nú kú'o pa'ajiha hijura. 'Enakaivo ea irara raka ka'ene hu 'ajahaji kama apenajaho hu rakiji kú'o 'ajaha'e? ²⁵ 'Enakaivo unenu'u pina ka'ene nú pakavi'inijihini 'ajaha hijujaho nú matauma 'ajaha hiju. ²⁶ 'Enajihuna'e 'unama nikwinu'ina kajino Godoni 'Avenijara núra pivusahujaho ni'ajúhuna. Ijihuni maijaho nú siporua ichá'ina'e areri 'ohunijaho puruva retúuna. 'Eju'e Godoni 'Avenijara Huhusu núni siporua ira ka'ene emaa areri pa'wahunijino 'ohuna. ²⁷ Hu emaapuni ojijija tina ki parane 'ee Huni 'Aveni jihuni vwiha ijaho ka paranana. 'Enajihuna'e Hu Godoni ehijijihini puni siporua Godira ura renuja'ina'e 'onuna. ²⁸ Nú nihena kavu. Ea ka'ene Godi oja mahe 'ee Huni ura ijí ve'avarono iji pijihajija uneunecha maho'o ahuma rejujija Godira 'eke veju'e pua maranijihuna'e venuna. ²⁹ Nitama mwe'a kakaho pavenani vejikano ea ka'ene Huni Harihiji vare'ina rehuniijija Hu iji pijihana. 'Enajihuna'e Godoni Harihijaho vwehwaha kajhipuni Poka rehuna. ³⁰ Ea ka'ene Godira mwe'akaho mai'o pavenani vejino iji pijihajija Hu vejume pu ariramaa rejara 'ee 'u'o Hu venaume ea ka'ene arimaa'e rejajija vejume puni pinana 'urijara.

Godira Jesu Keriso Oni Vaji Oja Múhajina

³¹ Uneunecha mavarasa'ina ka'ene ike 'waramakaho nú ichá'ina'e ijihuni maa ka'ene aririjaho 'wa'eja? Godi núnuna'i re'amajaho ea irarahara nú tanu'urú'ena? ³² Godi ka'ene núnijihuna'e Huni Hariha pa'unasu'i kaivo ranavuma nú ea maho'o punijihuna'e roana. 'Enajihuna'e 'ú Hu uneunecha mapokakija pamavajú'ena? ³³ Irara ea ka'ene Godira iji pijúhájija nama'ena? Godira pu ariramaa 'iamu. ³⁴ 'Ena'omo ea irara nú namu'ena? Jesu Kerisorane? Hu núnijihuna'e kwamane 'ee 'urinane 'ee Hu Godoni ija mana'inija'i asuma hine núni siporua 'onuna. ³⁵ Ea irara Kerisora oja ka'ene múhajaho ahau'ena? Nú sisea piunime sisei hine ea 'ahopo sise'i 'ahie ora vea rene maisu hine hami pahine erapo so'wi pijú'ava jarane? ³⁶ 'Enajihuna'e Godoni ira vajaki vejajaho

Onijihuna'e nú veku veku 'anúue kwamasahu. Nú areri sipia 'ani'irono vejuja'ina'e 'ahúu 'úmana.

³⁷ 'Enakaivo Hura nú oja múhani vajijino nú uneunecha ikija maho'o asitaha parajara. ³⁸ 'Enajihuna'e na niho'o nimaa rona parajujaho kwamasahuni jarana ho mai'o hijujarana ho 'ona oji'ina puna ho 'avena sisea puni harura puna ho unenu'u pina iviamaa navuji puna ho unenu'u pina túna'i mai'o rehuniji puna ho harura 'aho'a puna ho ³⁹ iki kahi ichutoi va'eja ho iki kami mwe'a vaji va'eja ho unenu'u pina ka'ene vejajara areri veje Godira oja ka'ene Jesu Keriso núni Natohwi jihuni vaji múhaji ahaahuna areri pana.

9

Godiho 'Ee Isureri Ora Huni Ehija

¹ Na Keriso oni vaji nimaa'e 'waravu. Na ira'ata paapeju kaivo nuni vwihha ijaho Godoni 'Avenijara nimaa ve'eju'e 'waravu. ² Na nuni ehija ka'ene Jua 'wavujihhi vwihaniujaho nuni oji-jaho hianime 'ee niho'o ni'ima'ura temukivura. ³ Nara iviamaa tinia ka'ene Keriso oni ea rene hijuji rana'ika'i kwahuni tinijino ruva'ujara veje vwehu nuna 'ee ehu nuna Keriso nimaa rohuna'e re'ipisa na ija'ina'e veju'u. ⁴ Pu Isureri ora Huni harihija'e re'avarono iji pijihana. Hu Huni mamaa pu najahe Hu pu pu'úmo 'wame nimaa veti'aravara. Hu Huni varapa mihu'e pu Hu Temiporu vaji oja mahe ta'arohura. 'Ene Hura nahama 'waramajija 'ekara. ⁵ Puni amuhi puni vaji Kerisoho rene roe haha apenana. Hu une-unecha mapoka kihipuni Húmata 'ee Hu Godi. 'Enajihuna'e majama Hu ta'arohuna. Ameni. ⁶ Godoni ira vaji Isureri ora nahama 'waramajija parejura sa'ina. Ea ka'ene Isureri vaji nahenajija maho'o Isureri ora pana. ⁷ Ijí 'unama nikwinu'ina kajino Eparahami oni amuhijiji-jahija maho'o Eparahami oni harihija pana. 'Enakaivo Aisiki oni vajijino oni amuhija rehuna 'wamana. ⁸ Ijihuni maijaho ea ka'ene hahiji-huni 'unamijino nahenajija Godoni harihija pana kaivo ea ka'ene nahama 'waramajihipo amuhija nimaa nimaa Huna. ⁹ Ikaho vu'a ka'ene nahama 'waravajina.

Ike vea ikino na kú'o roujino Seraho hariha nahehuna 'úmana.

¹⁰ Ikeru pana kaivo Repeka 'u'o Aisiki ka'ene nuni omijihuni hariha hwaharisina 'ekana. ¹¹ Ij' hwaharisina kajija mai'o panahena'e 'ee sisea maa mai'o paveji'ina. 'Enakaivo Godiho Huni urijino ea irá Hu ura renujih'i iji pijihuna kaivo ea kajipo siseaho maaa'e vejakame iji pijihuna niho'o pana. ¹² Ijihuni hahi Hu ika'ina'e 'waravara

Amurijaho 'u'u'ijihuni pwea rehuna 'wavara.

¹³ Areri Godoni ira vaji vene 'warama ja'ina'e Jekapiho na oja mahu kaivo Isoho na senimu 'wamana.

¹⁴ Ij' Godira ija'ina ka'ene venajaho Hu sisea vena avanana raka? Niho'o pana. ¹⁵ Ijihuna'e Hu Mosisi ija'ina 'waramana. Na ura ea irá numi'i ve'ujaho Na numihuna 'ee Na ea irahuna'i temuka ape'i 'ahiuja'ho Na temuka apejura 'wamana. ¹⁶ Godira ea 'aho'a'e numiramujihuni maijaho ea 'ahopo harura vene 'ee ura renakame numirahuna pana kaivo Godira Huni ura ijino pu numirame vajihuna. ¹⁷ 'Enajihuna'e Godoni ira vaji Pero rona ijá 'wama

Ikehuni hahi Na venaume a 'urinana. Ijihuni maijaho Nuni haruriji oni vaji ea'e najahakame Nuni ihijaho mwe'akino maho'o 'wamape ohuna 'wamana.

¹⁸ 'Enajihuna'e Hu ea irá ura renuji numimuna 'ee Hu Huni ura ijino ea irá huni oja veje kisina'e rehuna'e ura renuja'ina'e venu.

Godoni Sena 'Ee Numirumujina

19 Ja ike he'avajaho ja ika 'wihuna Hu irakijihuna'e n'ú namuho? 'Ene ea irara Huni urijaho tanu'ena? 'wihuna. 20 Aae! Emaa! A ea irana'omo Godi eha vetio? Uneka ka'ene vejajara ea ka'ene hua venajaho paapome ijá 'wa'ena A iraka vene ika'ina veniane 'wa'ena? 21 'Ú ea ka'ene si'udara veji'inijaho huni harura namujihuna'e anata nikwisu'ina kajino si'udara pina vea mama'ina'e re'eje nihehuna'e vene 'ee pina ma vea mamahakino nihehuna'e venune? 22 'Enajihuna'e Godiho Huni harura 'ee 'otua vetihuniji ea najahuna'e ura re'amajaho ijaho Huni ura. 'Ene Hu ura ea ka'ene 'otua vetie 'ee veje pa'arehunijihini masuani makivi'i 'ajiha hihuna'e ura re'amajaho Huni ura. 23 Hu ika'ina'e venajihuni maijaho Huni pinana mamaijija si'ura ka'ene numirame nimarako pinana 'uri'amarono amairiarama jhipuni vaji najahuna. 24 Hu Juaru pana kaivo Jenitaru puni vajakino n'ú 'u'o iji pijúhajina. 25 Hu Hosea oni vaji 'warama ja'ina'e

Nara ea ka'ene maraku'a Nuni ea pana 'iavujija Nuni ehija 'iahuna. 'Ene ea ka'ene maraku'a Na oja pamihujija oja mihuna. 26 'Ene roe ika'ina'e rehuna. Ij'í kwaa ka'ene Nuni ehija pana 'iavu kajino pu Godi ka'ene majama hiji'ini jihuni harihija 'wahuna.

27 Aisea Isureri ora rona ijá 'iama

Isureri ora kakihipuni harihija ea mapoka mapoka ajara sa'ina rehuna kaivo ea kwinu kwinu Godoni ea nimaa nimaa rehuna. 28 Godiho nimarako roareje

mwe'a kakino eaka mapoka ka'ene hijujaho ni'aha kwinu ijá 'eke 'otua arimaa'e vehuna 'iamana.

²⁹ Areri Aiseara 'warama ja'ina'e Godi ka'ene ni'ima'urijara nú ea 'aho'a pairechamú'ipisa nú areri Satami'o Kamora'o rejaja'ina'e reja'a 'úmana.

Isureri Ora 'Ee Vu'a Maiu'inijina

³⁰ 'Ena'omo nú ike uneunecha mapoka ka'ene núra hejajija nú ichá'ina 'wa'eja? Jenitaru ka'ene maraku'a arimaa pasavi'inijija pu nimaa roja-jihuna'e arimaa rejara. ³¹ 'Enakaivo Isureri

ora ka'ene tamana 'ararihae arimaa'e re'irono 'ararihaajija arimaa parejara. ³² Irakijihuna'e pu parejare? Ijihuni maijaho pu panimaa rojara kaivo varapiji ve'avajara reje ariramaa re'eja rojara. 'Enakaivo muna ka'ene veju'e emaa arihu jihuni 'ahi amaaresume arihara. ³³ Areri Godoni ira vaji vejaja'ina'e

Heha! Nara Saioni muna ka'ene emaapo pitachinamie arihe 'ee muna ka'ene emaapo ijihuni toi pijau'ika'i arihunijaho ranavuta. 'Enakaivo ea irara Hu nimaa ronujaho hu oja pahiahuna 'iamana.

10

¹ Vwehu nune nuni ojijara ura rena paranujaho Isureri opo Godoni ea re'avarono na Godoni siporua 'ojura. ² Na nihena kivu. Pu Godina'i maa reju ronare'e hina harura veju kaivo pu Godi nimaa pahena pakavura. ³ Ijihuni maijaho pu Godoni arimaijaho pakama paheju jihuna'e pu opuipu puni 'unama arimai vejujihuna'e pu

Godoni 'unamaka aririjaho pataarohura. ⁴ Mosisi oni tamana kajihuni urijaho Kerisora roana. 'Enajihuna'e ea ka'ene Hu nimaa ro'avajija pu arimaa'e rehuna.

Ea Maho'o Maranahunijija Nikwino Nimaa Ro'avajina

⁵ Mosisira ika'ina venana Ei pini nuni tamana ve'amaji arimaa re'i ve'amajaho hu maaru ve'ika'i sisea ma'uaku'wi pavena'amajara arimaa rehuna venana. ⁶ 'Enakaivo arimaa rejujaho nimaa rojujihuna'e reju. Joni oja vaja ika'ina paro'avara. Ea irara akúpa 'aha va'e Keriso ahema ariha ro'ena? ⁷ 'Eje ea irara ariha va'e mwe'a vaja kamaho Kerisoho ahema ape ajiru 'e'u'ena? ⁸ Niho'o pa'amaa kaivo Godoni ira vajiji 'waramajaho ika'ina 'warumana. Godoni vu'ijaho oni ira rora 'ee oni oja vaja ijiano namu. Iji ara vu'a ka'ene nimaa ronujaho nú ika'ina a 'waravu. ⁹ Ara oni iri Jesuho oni Natohwa 'wa'ika'i Hura kwavume Godira vejume 'urinaji oni oja vaji nimaa ro'amajaho a Godoni ea arimaa rehuna. ¹⁰ Ijihuni maijaho ea oja vaji nimaa ronujaho hu ea arimaa renuna. 'Ene huni irijino nahame 'waramajaho hu Godoni ea renana. ¹¹ 'Enajihuna'e Godoni ira vaji ija'ina 'warumana. Ea irara Hu nimaa ronujaho hu niho'o oja hehuna 'úmana.

¹² Ijihuni hahi Jua 'ee Kuriki ani'ina pana. Ijihuni maijaho Natohwa nikwisu'ina kajaho ea maho'o kehipuni Natohwa 'ee ea irara Hu 'uraha 'umenujaho swara vajihuna. ¹³ 'Ena'omo ea irara Natohwi jihuni iha 'urahe 'umenujaho hu

Huni ea renuna. ¹⁴ 'Enakaivo ea ka'ene panimaa roji'inijija ichá'ina'e Hu 'urahe 'ume'eja? 'Ene Hu pahena pakavi'inijija ichá'ina'e pu Hu nimaa ro'eja? 'Ene erapo Hua'e parone naja'avajaho pu ichá'ina'e Hu hena ka'eja? ¹⁵ 'Ene ea 'ahopo pu pairechamie va'ipisa pu ichá'ina'e najaha'e? Godoni ira vajakiano ija'ina 'warumana.

Ea ka'ene Godoni vu'a maa maiu'ina mataume apena roajiva jihipuni mumorijija mavarasa'ima'á'ina.

¹⁶ 'Enakaivo pu ea mapoka ka'ene Godoni ira hejuijija panimaa rojura. 'Enakaivo nitama Aisea 'warama ja'ina'e iviamaa renu. Hu ija'ina 'warumana

Natohwiji núra raka ka'ene 'waravajaho ea irara nimaa ronane? 'wamana.

¹⁷ 'Enajihuna'e Keriso oni vu'a hejuri vajijino nimaaroijahoro. ¹⁸ 'Enakaivo pu nimai ira kaho pahejare?

Pu nihena kavara. Ijihuni maijaho puni ira uhoa kwaaka mapokakino va'ara 'ee puni vu'a kwaa ara maho'o kino va'ara.

¹⁹ Isureri ora pahena pakavare? Maku'ijaho Mosisira ija'ina 'waramana

Pu nihena kavara. Na Nuni majama hiji'inijaho kwaa 'ahosura mi'ujihuna'e ja senama parahuna. 'Ene Na ea 'aho'a ka'ene niho'o pavwihaji'inijihini 'u'o mi'ujihuna'e ja niho'o ajinama parahuna 'wamana.

²⁰ 'Enakaivo Aisea 'u'o ika'ina 'waramana Ea ka'ene maraku'a Na pasarivajija iviamaa pu Na piunivara. 'Ene ea ka'ene Na pasarime aporavajihini Na pununa'i samaahiravuta 'úmana.

21 'Enakaivo Hu Isureri ora ronarena ika'ina
 'waramana
 Na na'iaaka mapokakino ija jorananame hijura
 kaivo ja Nuni ira pahene pataarorihe 'ee
 Nú pu'úmo pitena vejura 'wamana.

11

Godira Isureri Ora Numiramajina

1 'Enarena 'Ú Godiho Huni ehija pataarorahi'i
 ato'urumahane? Niho'o pana. Ijihuni mai-
 jaho na 'u'o Isureri ora Eparahami oni amuja
 ka'ene Penijimani oni amuja. 2 Godiho mai'o
 ehwaha ka'ene nitama anejijino hena kimajaho
 paato'aruma'ena. Godoni ira vaji Iraiija rona
 'waramajaho ja runamiu raka? Iraiijaho Isureri
 opuna'i chicha vene ijihuna'e Godoni siporua
 'ona ijá 'wama

3 Natohwe pu Oni poropetia mapokijija 'anime
 tirahara. 'Ene pura tinia ka'ene Oni
 swasa vejujaho tiraku ranavara. 'Ena'omo
 iviamajai nanasumano hiju'ukame pu na
 'ani'irono veju 'wamana.

4 Eha ichá'ina'e Godiho huna venane?
 Na ea mapoka (7,000) Pears nuana pavetihe 'ee
 nitupari pasatiura. Nuna'e 'ajohau'e hiju
 'wamana.

5 Iviamaa kakaho areri ija'ina renu. Ea 'aho'a
 Godira maiji vwihanie iji pijihana. 6 'Ena'omo
 nú Godira maiji vwihanúajara reje nú Godoni
 ea rejara'e re'amajaho maaa venareje rehuna
 pa'ana'e rehuna. Vejuoro'i maiji vwihanúujaho
 maa pa'ana'e rehuna. 7 'Enajihuna'e nú ichá
 'wa'eja? Isureripo savujaho mai'o papiuname

apejara. 'Enakaivo ea ka'ene Godira iji pijihajipo apejara. 'E'uju'e ea 'aho'ijija oja kikisima'ura rejara. ⁸ Godoni ira vaji ea ka'ene oja kisina kajihi ronarena ija'ina 'waramana.

Godira pu vena'e pu niho'o pavwihane Hu pu nia ka'ene kiame ataaka mihajija pu niho'o pahena pakamuva'o roe iviasi veakino usevu 'wamana.

⁹ Godoni ira vaji Tevitira ijá 'waramana

Puni 'iruma mai'o uneunecha 'aho'a kajihipo pu pisiviakame pu Godina'a niareri rena hiju rohuna. Puni uneunecha ka'ene maa kajipo pu pisimiakame pu hina pivusahi'i hihunijaho puni eha. ¹⁰ 'Ejakame puni nijahō niho'o nutuma navakame pu niho'o areri nia paniri'uhuna. Puni siseijara pu 'ahinavu'ukame majamano tútúpi arunamie ohuna 'wamana.

¹¹ Na kú'o 'waravu. Pu tachinamia kajara pu venakame Godi pu pataarorahune? Niho'o pana. 'Enakaivo pu siseaka veja kajihuna'e ariramaijaho puni nakijihipuni roume pu apejara. Jenitarupo ijí apejajihuna'e pu senama parahuna. ¹² Juapo sisea ka'ene vejajara reje ea ka'ene mwe'akino hijujija maranie 'ee pura pavejajara reje Jenitarua maraniana'e re'amajaho vo Juapo vea ka'ene Godoni kú'o 'unama ro'avari vejijaho niho'o ni'ima'ura'e maranihuna.

Jenitaru Maraniajina

¹³ 'Enakaivo na ja ea ka'ene Jenitarua 'waravu. Na Jenitaru puni apasoru ijihuna'e na nuni kaukara kehuni arovua'e 'waravu. ¹⁴ Nara Jua

venakame pu Jenitaruapo raka ka'ene apejaji ura rena'e ariramaa ijí ape'avarono na 'unama savu. ¹⁵ Godira Jua karaa ani irechami'i kaivo eaka mapoka ka'ene mwe'akaki hijujijahija venue 'unama roe Godi pu'úmo napura veju. 'Enakaivo túna'i Godira 'unama 'eka'amajaho pu areri ea kwamasahi'inapo 'urimaravu jarahuna. ¹⁶ Oni ahaja amura Godi mahe akuavi'ina'e re'amajaho ahaja maho'o akuavi'ina'e rehuna. Icha tanapa kamara chinuma maa sa'amajaho icha maijaho anuama maa'e rehuna. ¹⁷ Arivia 'aho'a ka-jipo anuama uri'usahe ariha ki'avajaho vu icha 'aho'a puni anuamijikano urimareje 'eka roe ijija ihenami'avara. 'Ejakame ijipuhipo marasahe arivia'e rehuna. ¹⁸ Ja icha kajihuni anuama re'avarono Godira ja irechamianakúne ja kehi kehi pa'uraho'avara. Ijihuni maijaho ja icha kajihuni tanapijaho pana kaivo ja maijihuni anuama. ¹⁹ Ja ijá 'wahuna Icha anuama kija tu'usahe ariha jihuna'e na ijí ihenamiara 'wahuna. ²⁰ Ijaho nimaa. Pu panimaa rojajihuna'e tu'usahe arihara. 'Enakaivo a nimaa ronujihuna'e a puni tinia apenana. Ja niho'o pakehi kehi 'urahe o'avara kaivo ijihuni hura veji'i hi'avara. ²¹ 'Enajihuna'e Godi ijí icha anuama nimaa kajihini pina pa'arena'ika'i 'uhuku ranama kaja'ina'e ja 'u'o ija'ina'e 'ahi'enakúne hami vwiha'avara. ²² Ja niho'o hami vwiha'avara. Godi ea hami 'ahi'ine 'ee ea 'aho'a eha mihi'ina. Ijihuni maijaho ea ka'ene panimaa rojujija Hu niho'o hami pa'ahiu kaivo ja nimaa rone Huni arimai ijí vejujihuna'e Hu ja hami 'ahiuna. 'Enakaivo ja 'u'o panimaa ro'ipisa Hu ja 'u'o 'uhua ato'arumaa'a.

23 'Ena'omo Juapo roe nimaa ro'avajaho Hu pu 'u'o 'eka'e ihehuna. Ijihuna'e Godi areri kú'o pu 'eka'e ihenahuna. 24 Icha ka'ene ani'ini jhipuni anuamijiano 'eka roareje arivia kajihuni 'ahi ihenamiajaho Godi teamamana kaivo arivia kajihuna anuama maa ka'ene 'uri'usahe arihe kamino mwe'i navujihi 'eka kú'o arivia kajihuni 'ahi ihe'avajaho Godi teamama parahuna.

Godira Ea Maho'o Numiramajina

25 'Ene vwehu nune ja hema ka'ene namuke hena ve'avarono 'waravu. Ijihuni maijaho ja Huni ea rejajihuna'e jarika pare'avara. Ijaho nimai Isureri ora ea pwinana'a oja kisina'e rene hi'eju'e Jenitarua roajiamé Huni ea re para'eja'e iji'a Isureri mapoka nimaa rohuna. 26 'Enareje Isureri ora maho'o Godoni ea rehuna. Godoni ira vaji vejaja'ina'e.

'Ene puni ni'ajihina Saioni rena roe Jekaponi sisea 'eka ato'aruhuna. 27 Ikaho raka ka'ene Na pu pu'úmo 'wame nimaa vejujina. Veá kajino Na puni sisea 'eke ruvahuná 'wamana.

28 Núnijihuna'e pu ea mapoki jijahija Godoni vu'a maa maiu'ini jihuni naka rejara. 'Enakaivo Hu pu iji pijihe 'ee emahwaha nahama 'warama jihuna'e Hu majama oja mihu. 29 Ijihuni maijaho Godira swara 'ee 'umenaujaho Hu kú'o pa'eka ruva'una. 30 Ja nimarako Godoni ira pahene vejaja'ina'e pu Godoni ira hejura kaivo paveja jihuni hahi Hu ja numiramana. 31 Pu iviamaa Godoni ira pahene vejaja'ina'e ja Godoni ira hene veju'e Hura ja numirama ja'ina'e pu 'u'o numirahuna. 32 Godoni vwiha túchamaa ijaho

ea maho'o Huni ira pahene vejujihuna'e Hu ea maho'o 'u'o numirahuna.

Godi Ta'arohu

³³ Godira ichá'ina ka'ene hena kama vwiha-nunaka ni'ima'uraka mavarasa'inijaho nú areri niho'o pahena pakavu. Hura 'unama ichá'ina'e uneunecha 'aho'a ve'iro 'ahaujaho nú niho'o pahena pakavura 'ee raka ka'ene Hura vehuna vwi-hanujaho nú areri pahena pakahuna. ³⁴ Godoni ira ika'ina 'warumana

Ea irara Natohwi jihuni vwiha hena kamo? 'Ee ea irara Hu vwiha ni'ajahe nahi'ina'e re'ena?

³⁵ Ea irara areri Godi iraka mahana'omo Godi kú'o ta'arohe ijí ea kajaho eha ma'ena 'úmana.

Niho'o pa'amaa. ³⁶ Uneunecha mapokakija Huni rene roara 'ee Huni vaji rejara 'ee maho'o Huna. Ijihuna'e nú Hu majama ta'arohuna. Ameni.

12

Godoni Kaukara Vaji Hia Ka'ene Hijujina

¹ Vwehu nune na ja jariravi'i 'waravukúne. Godira ja numiramani vajijino joni hahijaho mai'o hine akuavi'ine 'ee swasa ka'ene Godi teamahuni ja'ina'e vene ma'avara. Ijaho raka mamaa ka'ene núra Godi oja mahe venahunijina.

² Ja ike mwe'a kehuni 'unamijaho pa'ararihaha kaivo ta'arohe joni vwiha veje maiu'ina re'avara. 'Ejakame ja Godoni ura ka'ene mamaa 'ee ariramaa 'ee hu teamahuni ja'ina'e najaha.

³ Ijihuni maijaho Godi na maiji vwihaniarena na Huni pwea re'urono iji pijihana. Ijihuna'e

ja eaka mapokakihi ika'ina 'waravu. Ja joni haharu vwihanareje pa'unirame 'eke ichutoi 'ahasiri'avara. Vea ka'ene ja joni haha vwihajuri vejjaho ariramaaru vwihavara. 'Enakúne veje ea kwinu kwino Godira hu nimairoa ichá'ina'e vajahajaho vwihaji'i hi'amana. ⁴ Núni haha ikehuni pwina mapoka kaivo ijí pwina kajihija kaukara 'unama kwisu pavejura. ⁵ Nú ea mapoka kaivo Keriso oni vajijaho haha nikwisuna. 'Enajihuna'e nú ea kwinu kwino ea pipuni pwinana'a. ⁶ Godira nú ea kwinu kwino maiji vwihanúa swara ani ani'ina vajúhana. Ea pipuni swara vu'a 'waravi'ina'e re'amajaho maka'eje huni nimaaroa 'ahijino 'wara'amana. ⁷ 'Ene Godira swara ea pina ea 'aho'a'e ni'ajihuna ma'amajaho maka'eje ni'aji'amana. 'Ene Godira ea pina'e swara ea najahuna'e ma'amajaho maka'eje naja'amana. ⁸ 'Ene Godira ea pina'e vejakame hu ea 'aho'a vu'a ni'ajiha 'wara'amajaho hu ijá ve'amana. 'Ene Godira ea pina'e vejakame ea 'aho'a ni'ajihe vaji'i veja ka'avajaho maka'eje ea vajihi'ina'e re'amana. 'Ene Godira ea pina'e vejakame hu ea 'aho'a 'ajoha'amajaho maka'eje ea hami hami 'ajoha'amana. Godira ea pina'e vejakame hu ea 'aho'a numiravi'ina'e reja ka'avajaho maka'eje teama'eje hu numira'amana. ⁹ Ja majikari ea oja mihu pa'ia'avara vo nimaa nimaa oja mi'avara. Siseijaho sena'avara kaivo 'unama maijaho ija hami 'unanama hi'avara. ¹⁰ Ja vwea vwipu jona'e oja mihujakaji ea 'aho pu'úmo oja ma'ara'avara. 'Enareje

teamana'eje ta'arosara'avara. ¹¹ Ja kaukara vejuri vejiaho niho'o paucha'asa'avara kaivo Godoni jihuna'e harura vene hami ve'avara. ¹² Godira raka ka'ene jonijihuna'e venahunijaho teamanama para'avara. Ja sise'i joni haha 'ahi re'avajaho mataume Godoni siporua majama 'o'avara. ¹³ Godoni ehija 'aho'apo unenu'u 'aho'a pivusa'avajaho ni'aji'avara. Ea 'ahopo joni ari roajiva ki'avajaho aherame 'eka joni sei va'e 'ajorame 'iruma vajihe ruha ka'ene pura nehunijaho arema'avara. ¹⁴ Ja Godoni eijihuna'e ea 'ahopo jonuna'i sisea ve'avajaho niho'o pasiripa'avara kaivo ira maaru 'wara'avara. ¹⁵ Ea 'aho'a'e teamanava ki'avajaho ja pu pu'úmo temarasa'avara. Pu temukave niramaruva ki'avajaho ja pu pu'úmo niramaru'avara. ¹⁶ Ja ea mapoka oja nikwinu'wi vwihavara. Jarika parena o'avara. 'Ene ja ea ka'ene mena iju orijihini pu'úmo teamanahunaru pavwihavara kaivo ea sisea maijihini pu'úmo teamana'avara. 'Ene ja hena kavi'ina ronareje oono ta'arosara'ava. ¹⁷ Ea 'ahopo ja sise'i 'ahi'avajaho ja pa'unama arohe pu sise'i 'ahi'avara. 'Ene ea maho'o puni una'a hura vene 'ee nimaaru ve'avara. ¹⁸ 'Unama onuna areri re'amajaho ea maho'o pu'úmo matauma hi'amana. ¹⁹ Ehu núne ea 'ahopo ja sise'i 'ahi'avajaho ja eha pave'avara kaivo Godoni seniji ruha arema'avara. 'Enakaivo ijaho Godira eha ve'enakúne maki'avara. Ijihuni maijaho nitama ika'ina vena 'waravara. Eha vejujaho Nuna. Nara eha vehuna ija'ina'e Natohwijaho 'waramana. ²⁰ 'Enajihuna'e joni nakijipo matuna'avajija 'iruma vaji'avara. 'Ene

pu toapo huana'avajija toa vaji'avara. Ja ija'ina ve'avajaho ea kajijahija niho'o junama parahuna 'úmana. ²¹ Ja paveje siseijara ja asita'ama kaivo veje maa kajara siseijaho asi'amana.

13

Kara Ka'ene 'Ajohwi'ina Puna'i Vehunijina

¹ Ea mapoka kavamanitia puni hahuneru hi'avara. Ijihuni maijaho harura kajija majikari pavejara kaivo Godira iji pijihajipo reju. 'Ene iviamaa rena hijujija Godira irechamianepo hiju. ² 'Enajihuna'e ea ka'ene kwaa ara 'ajohi'ina mama'ini jihipuni ira pataarohujija pu nimaa Godi pataaroha avajura'omo túna'i pu eha apehuna. ³ 'Enakaivo ea ka'ene 'unama maaru vejujija pu iji 'ajohi'ina kajija pajuhavura kaivo ea ka'ene sisea veji'inijija iji 'ajoahi'ina kajaho juhavura. 'Enajihuna'e ja 'ajoahi'ina kajihijihuna'e ve'avajaho puni ira hena ve'avara. 'Enareje ja pu pu'úmo hami hi'avara. ⁴ Pura mama'ina ka'ene rejajaho Godira ura pu iji renareje ja ni'ajihe 'ajoha'avarono ijihuna'e rejara. 'Enakaivo ja 'unama ka'ene sisei jihuniji ve'avajija ja pu juhahuna. Ijihuni maijaho pu pamajikaria parejihuna'e eha mihuna. Ijihuni maijaho Godira pu irechamiarena ea ka'ene sisea ve'avajija eha mi'avarono 'waramana. ⁵ Puni ira kajija hene ve'avara. Ijihuni maijaho ja eha sisea apehuni jihuna'e avahuna pana kaivo ja 'unama maaaa hihunijihuni hahi ava'eja. ⁶ Ijihuna'e ja takisia vejura. Ijihuni maijaho 'ajohai'inijija

Godoni pwea kaukara ikihi ve'avarono irechami-ana. ⁷ 'Ene ea eha mi'avajija areri pura kaukara ka'ene vejuja'ina mi'avara. Ea ka'ene takisia apeji'inijahi puna'i takisia ve'avara 'ee kasitomu 'ime'avarono ve'avajaho 'imena'avara 'ee ea irá juhahunijaho juha'avara 'ee ea irahuni hura vehuna re'amajaho huni hura vehuna.

Kara Ka'ene Epuna'i Vehunijina

⁸ 'Ene ea 'ahopuni chimua onuna'a pana'amana. 'Enakaivo ea 'aho pu'úmo oja ma'ara'avara. Ijihuni maijaho ea irara ijí venujaho varapijara 'warama ja'ina'e vene avanu. ⁹ 'Enajihuna'e Godoni tamana kajara ijá 'wama Ja ea 'ahopuni napara patura'avara 'ee ea pina pa'anae kwa'amana. Ja nesa paape'avara. Ea 'aho'a parona'avara. 'Ene ea 'ahopuni uneunecha paituna'avara 'úmarena ijá 'warumana. Ike tamana 'aho'ijjaho ike 'warama kehuni vaji navu. Ja ojono joni hahiji oja mihuja'ina'e ea 'aho'a oja mi'avara. ¹⁰ Ea oja mihujara ea 'aho'a sise'i 'ahihuna pana. Oja ma'aravujaho varapijara 'warumaji vene avaju. ¹¹ 'Ene vea ka'ene iviamaa renu ke kaha! Vea oma ka'ene jara notuhujaho are'ika'i 'urihuna niapenana. Ijihuni maijaho nú maranúhunaka núra marako nimaa rojajaho niroe turana paranu. ¹² 'Ene na'imajaho nipa'are'i venu kaivo vea hanahuna nitu'u renu. 'Enajihuna'e nú 'unama sisea ka'ene nutuvi'ini jihunijaho arehuna kaivo hanaji'ini jihuni nana'ejuri kukuijino 'eka same ohuna. ¹³ 'Enajihuna'e uneunecha ka'ene ja vejujija

ariramaa samaumaaru ve'avara. Areri ja veiri'i hijuja'ina'e ve'avara. 'Ene 'unama sisei jihuniji ahume toa sisea pai'avara 'ee 'uasa pave'avara 'ee toa sisea ine 'uasa vejuri 'unama ani ani'ina pave'avara 'ee pa'arahe 'ee pitena pave'avara. ¹⁴ 'Enakaivo nuni Natohwa ka'ene Jesu Keriso oni vaji hine 'ee joni hahijara itumuni 'unamijija pave'avara.

14

Ea 'Aho'a Panama'avara

¹ Ea ka'ene Godi nima rojara kaivo ija kisi pa'unavi'inijija hami 'ajora'avara. 'Enakaivo ja unenu'u pina ka'ene rakijara maa'e rakijara sisea ijijahija pu pu'úmo panakara'avara. ² Ea pini nima ronujaho hu uneunecha mapoka ma'itu kwino va'una 'ee ea pina ka'ene huni nimaaroa ajaraji'inijaho 'irumaru inuna. ³ Ea ka'ene uneunecha mapoka iparaji'inijaho ea ka'ene uneunecha mapoka paiji'inijaho pase'amana. 'Ene ea ka'ene uneunecha mapoka paisihi'inijaho ea ka'ene uneunecha mapoka isihi'inijaho pase'amana. Ijihuni maijaho ijijahija no'ohe'i Godira Huni ea 'ekaana. ⁴ A ea irana'omo ea pipuni pweijaho namaho? Hu 'onu ho naminujaho huni natohwijihuni temuka kaivo Natohwijara veje hu kisina namihuna. ⁵ Ea pini vwihanujaho vea kwinu kwino mama'ina ronukaivo ea 'ahopo vwihajujaho vea mapokakija ani'ina pana ka'i nikwisu nija'ina roju. 'Enakúne ea kwinu'wi hu ori'ini ichá'ina'e vwiha'ama ja'ina'e nima ronama.

⁶ Ea ka'ene na'ia kwinu'wi Godoni vea natohua ronujaho huni urijino Godona'e venaha avanu. Ea ka'ene 'iruma mapoka iji'inijaho hu Natohwi jihuna'e venaha avanu. Ijihuni maijaho hu raka ka'ene inu kajaho hu Godi teamani 'wamuna. 'Enakaivo ea ka'ene 'iruma mapoka painujaho hu Natohwi jihuna vene avanu. Ijihuni maijaho hu raka ka'ene painu kajaho hu Godi teamani 'wamuna. ⁷ 'Enajihuna'e ei pini hunaru hihuna pane 'ee ei pini hunaru kwahuna pana. ⁸ Nú iki hi'avajaho nú Natohwi jihuna'e hihuna 'ee nú kwamasa'avajaho nú Natohwi jihuna kwamasahuna. Nú hihuna ho kwamasahuna vo nú Natohwi jihuna. ⁹ Ikehuna'e Kerisoho kwama 'urinana. Ijihuna'e ea ka'ene kwamasahe 'ee mai'o hiju jihipuni Natohwa renana. ¹⁰ 'Enakaivo a rakijihuna'e vweuna namaho? 'Ene oni vwea hana'i ranamo? Ijihuni maijaho nú ea mapoka'e Godoni una'i 'otua asúki namihuna. ¹¹ Ijihuni maijaho Godoni ira vaji ija'ina 'warumana. Na hijujihuna'e ea mapoka maho'o ira jajaa Nuni una'i nitupari savi'i Godi ta'arohuna 'úmana.

¹² 'Enajihuna'e nú ea kwinu kwinu Godoni una'i namine raka raka ka'ene nú vejujija nahama 'warahuna.

Ea 'Aho'a Pavenae 'Ari'avara

¹³ 'Enakúne ja ea 'aho pu'úmo kú'o sisea panakara'avara. 'Ene ja niho'o paveje vwehu jona amaarenamie apúsa'ava. ¹⁴ Na Natohwa Jesuni vaji hene nimaa ro paraju. Ea irara vwi-haju'e unekakaho sisea ronujaho hununa'ijaho uneka kajaho sisea. ¹⁵ 'Enakaivo ja 'iruma

ka'ene ijujara veje vweuna temu'amajaho a vweuna kajaho oja pamahe avanu. A paka'eje 'iruma huni hahi vweuna ka'ene Kerisora hunijihuna'e kwamajaho ruara'ama. ¹⁶ Ja maa ka'ene vejujaho pavejakame ea 'aho'a ja sisea 'wa'avara. ¹⁷ 'Enakaivo Godoni arijaho toa ine 'ee 'iruma ihuna pana kaivo arira 'ee matauma hine 'ee Godoni 'Avena vajijino mari'uvi'i hihunijina. ¹⁸ Ijihuna'e ea irara Kerisona'e venahujaho Godiho teamavu'e 'ee emaa 'u'o nimaa'e vehuna. ¹⁹ 'Enakúne roe uneunecha ka'ene ja venaakame mataume ahuma ura kwisu rene 'ee ni'ajaravi'i hi'avara. ²⁰ Ja niho'o 'iruma huni hahi ja Godoni kaukara ruara'ava. Uneunecha maho'o kaho mamaa kaivo ea irara ijí sisea ronujaho nimaa ea kajihuna'ijaho sisea. ²¹ Ja 'iruma ka'ene ine toa sisea ine 'ee unenu'u pina vejakame ehuana sisea ve'eja ro'avajaho niho'o pave'avara. ²² Ja raka ka'ene nimaa ronareje ve'avajaho ja no'o Godi'i jajaso hena ka'avara. Enakaivo ea irara uneunecha ka'ene venujaho mamaa roji'i ve'amajaho ori'ina paninakara'amana. ²³ 'Enakaivo ei pini unenu'u pina i'iro ve'ika'i ikaho na sisea'e i'iro veju ro'amajaho niho'o pai'amana. Ijihuni majaho hu sisea'e vena avanu ro'enakúne niho'o pai'amana. Ei pini huni ojijiano vwihane kavi'i hu sisea nivenu roji'i ve'amajaho hu sisea vena avahuna.

15

Jonaru Pave'avara Vo Ea 'Aho'a Teamanahunaru Ve'avara

¹ Nú ea ka'ene haruriji'i hijujipo ea ka'ene ajuasinijija ni'ajihuna kaivo nú núni haharu pavwihahuna. ² Roe nú ja pu'úmo ea ka'ene núni rori hijujija veje teamanamava 'ee pu maranihuni jihuna'e ni'ajihe pu Godoni ira ija kisi apene puni una'i saname ve'avara. ³ Ijihuna'e Kerisoho Hu ori'ina'e teamahuni ja'ina pavenuna vo Godoni ira vaji vene ika'ina 'warumana Ea ka'ene ira sisea a 'waravajaho Na 'warima avajara 'úmana. ⁴ Uneunecha kija nitama vejajihuni maijaho nú najuhakame nú masuani matauma hi'avari vajijino Godoni irijara ni'ajúhe núra nima rojújaho ija kisi 'unahuna. ⁵ Godi ka'ene matauvi'inaka ni'ajúhi'inijara venae ja vwiha kwinu'wi rene Jesu Kerisora ura renuja'ina'e vehuna. ⁶ 'Enajihuna'e ja ea mapokakija vwiha 'ee ira ni'aha kwinu Godi Amo ka'ene Jesu Keriso núni Natohwi jihuni Omiji ta'aro'avara.

Jenitaru Puni Vu'a Maiu'ina

⁷ Ijihuni hahi ea 'aho'a hami 'eka'avara areri Kerisora nú 'u'o 'ekua ja'ina'e 'eka'e Godoni pinana 'uri'amana. ⁸ Ijihuna'e na ja 'waravu. Kerisoho roe ea ka'ene sisa 'uhuahajihi puni pwea re'i roana. Nitama Godira nahame Jua puni emahwaha 'wamajarahara nima re'amarono roana. ⁹ 'Enajihuna'e Jenitarua Godira pu numirama jihuna'e pu Hu 'u'o ta'arohuna. Godoni ira ika'ina 'warumana

Ijihuna'e na A Jenitaru puni javaa vaji Oni iha 'urahe venahuna 'úmana.

¹⁰ Godoni ira vaji pini 'u'o ika'ina 'warumana

Jenitaru kihije Huni ehijajihi pu'úmo temarasaha 'úmana.

¹¹ Godoni ira vaji pini 'u'o ika'ina 'warumana Jenitaru maho'o Natohwiji ta'aroha 'ee veje ea maho'o Hua ta'aroha 'úmana.

¹² Godoni ira vaji Aiseara ika'ina 'warumana Jesi oni amujijara Jenitaru puni Natohwa rejakame pu Hu nimaa rohuna 'úmana.

¹³ Jara Godia ka'ene nimaa rojajara temara 'ee matauvi'ini samahakame jara nimaa rojajaho Godoni 'Aveni jihuni harura vajijino itusahe ameurahē ariha.

Porura Paju'i Kaivo Asura Venajihuni Maijina

¹⁴ 'Ejume vwehu nune na nimaa vejujaho ja 'u'o mamajara itu'ona'e 'ee henaka'i maho'o ituona'e parajara 'ee ja areri ea 'aho'a pu'úmo ni'aja'arahuna. ¹⁵ 'Enakaivo vu'a mama'ina 'aho'a pasia vajakino na paju'ika'i vejuta. Ja Godoni maiji vwihanúana ka'ene Godira na mi-haji ja runami'amarono kú'o 'waravuta. ¹⁶ Na Jesu Keriso oni vu'a Jenitaru najahu. Na Godoni vu'a maiu'iniji najahi'ina'omo na Jenitaru puni swasa Godira pu kime teama'amarono veju. Iji-huni maijaho Godoni 'Avenijara Hunijihuna'e venaume ariramaa rejara. ¹⁷ 'Enajihuna'e na Jesu Keriso oni vaji Godoni kaukara ka'ene vejujihuna'e na temaraji'i hiju. ¹⁸ Na vu'a 'aho'a pa'warahuna kaivo Kerisora nuni vaji vejume Jenitaru raka ka'ene nara 'warame vejujara venaume hene nimaa rojajiru 'warahuna. ¹⁹ Godoni 'Aveni jihuni harura vajijino aacha ani ani ea areri pavehunijija vejuta. 'Enajihuna'e Jerusaremi rena va'e Iirikami na Keriso oni vu'a

maa maiu'ina maho'o najahuta. ²⁰ Nuni ura ka'ene natohtwijaho na kwaa ka'ene Keriso oni ira panajahi'inijino najahuna. Ijihuni maijaho na ura ea 'ahopo ni aneja vejajihuni 'ahi vehuna senimu. ²¹ 'Enakaivo Godoni ira vaji ika'ina 'warumana

Ea ka'ene Huni vu'a mai'o pa'waravume pahena pakavajija niho'o hena kahuna. 'Ene ea ka'ene pahejajija hehuna 'úmana.

Na ijí hejújaho 'unama kajaho vejura.

Porura Romu Vahuna Vwihanajina

²² 'Enajihuna'e na marako paroe ja kivujihuni maijaho na ea ka'ene Godoni vu'a mai pahena pakavi'inijihí najahe ojura. ²³ 'Enakaivo ikiano nuni kaukara ijaho niparanana. 'Ena'omo juara mapoka na ja kihuna'e ura rena paranuna. ²⁴ Na Sipeni va'iro vu'ujino vu'e ja kihuna. 'Enareje ijiano ma'uaku'wi ja pu'úmo hami hinareja'e ijí'a ja na ni'ajihe na vahuna. ²⁵ 'Enakaivo na iviamaja Jerusaremi va'e Godoni ea 'aho'a ka'ene ijí hijujihí naja'irono va'u. ²⁶ Godoni ehija 'aho'a ka'ene Masatonia hine 'ee Akea hijujipo teamanavumakame Godoni ea 'aho'a ka'ene Jerusaremi hami pahijujihí puna'e swara nianae irechamihaji na 'eka va'e vajihe ijí monia kajara pu ni'ajihuna. ²⁷ Pu niho'o teamanavume vajihara. Ijihuni maijaho pu puni chimua 'ejara. 'Ejume pu Jenitarua 'Avena huni 'unamijino ni'ajiha jihuna'e vu Jenitarua puni chimua 'ene haha huni kukuijino vajihara. ²⁸ Na monia kakaho 'eka va'e ijí vajihe pura rakaka na 'warivajaho venareje ijí Sipeni va'iro

vu'areje ja kihuna. ²⁹ 'Ene na nima rojujaho vea ka'ene nara routi veijaho Keriso oni merajih'i'ina ito'ouji'ini apene joni vuhuna. ³⁰ Vwehu nune na nimai ja jariravu. Nuni Notohwa ka'ene Jesu Keriso 'ee 'Avena ka'ene oja 'ekaravuri vajijino na hu'úmo joni siporua vaji namine Godoni siporua 'oni'avara. ³¹ Siporua 'onihakame ea ka'ene panimaa roji'ina ka'ene Jutia hijujija nununa'a unenu'u pina pave'avara. Nara kaukara ka'ene Jerusaremi ve'i va'ukaho Godoni ehija hami apeni'avara. ³² 'Ene siporua 'ojakame Godira na iji pijihajaho na teamanima para'eje na roe ja kiuta. 'Enareje na ja ni'ajiuta. ³³ 'Ena'omo Godi ka'ene matauvi'inijara ja ea maho'o merajih'a. Ameni.

16

Nara 'Agoravujina

¹ Na nuni ma'ina Pipiho Senikeria sosia vaji kaukara veji'ina iji pijahe ranavukúne ahe'avara. ² 'Enareje hu raka ka'ene ve'iro ura renujaho ja hu ni'aja'avara. Ijihuni maijaho hu ea mapoka mapoka ni'ajiharena na 'u'o ni'ajihana. 'Enakúne hu ro'amajaho ja hu ahome hami 'ahae ni'ajahe areri Godoni ea 'aho'a'e 'ajoravu ja'ina'e 'ajo'avara. ³ Pisira'o Akwira'o marako'a nú pu'úmo Jesu Keriso oni kaukara vejurakúne 'ajora'avara. ⁴ Pu unenu'u 'aho'apo renae kwamahunijaho pavwihajara kaivo nuni hahijihuna'e pu na ni'ajihara. 'Enajihuna'e na pu no'o teamanime 'ee Jenitaru puni sosi maho'o ijih'i puna'i na teamanimu. ⁵ 'Ene sosia ka'ene

puni sei ahuvujihija 'ajora'avara. 'Ene Epinetasi ka'ene Esia oraka Keriso urana nimaa ronaji na hu oja maha parajuji ja hu 'u'o 'ajo'avara. ⁶ 'Ene Meri ka'ene joni kurai ni'ima'ura'e venaji 'u'o 'ajo'avara. ⁷ 'Ene Enitaronakasi Juniasi'o nuni ehija'omo maraku'ijaho Keriso onijihuna'e nú pu'úmo tipura hijara. Pu apasoru puni vajijaho ea mapoka hena kivura. Na maraku'a Keriso ho panimaa ro'eme pura maraku'a nimaa rojara. ⁸ 'Ene Emapiriatasi ka'ene Natohwi jihuni vaji na oja mahujaho 'ajo'avara. ⁹ 'Ene Uripnasi ka'ene nú pu'úmo Keriso oni kaukara veji'inijaho 'ee Sitekisi ka'ene na oja mahi'inijaho 'ajora'avara. ¹⁰ 'Ene Aperisi nú nimaa veti'ejue hu Keriso oni 'unama ka'ene arimaijikano 'urahe onukúne 'ajo'avara. 'Ene Arisitopurasi oni kachi'ina 'ajora'avara. ¹¹ 'Ene Herotiani ka'ene nuni eiji 'u'o 'ajo'avara. 'Ene Nasisa oni kachi'ina ka'ene Natohwiji nimaa rojujija 'ajora'avara. ¹² 'Ene Tiraipina'o Tiraiposa'o Natohwi jihuni kaukara veji'inakúne 'ajora'avara. 'Ene Perisisi ka'ene na oja mahuraka hu Natohwi jihuni kaukara harura vene veji'inijaho 'ajo'avara. ¹³ 'Ene Rupasi ka'ene Godoni kaukara ve'amarono Natohwijara iji pijahaji 'u'o 'ajo'avara. 'Ene huni oha ka'ene nuni ohiji 'u'o 'ajo'avara. ¹⁴ 'Ene Asinikaraitasi ho Pirekani ho Herimisi ho Patiropasi ho Herimasi ho 'ee vwehwaha 'aho'a ka'ene pu pu'úmo hiji'inijihija 'ajora'avara. ¹⁵ 'Ene Pirarokasi ho Juria ho Nerusi ho huni ma'ina 'ee Orimipasi ho 'ee Godoni ea 'aho'a ka'ene pu pu'úmo hiji'inijihija 'ajora'avara. ¹⁶ Ja pu pu'úmo

'ajosarame nirisa'avara. Keriso oni sosiajipo maho'o ja 'ajoravu.

Vwiha Túchamaa Najahajina

¹⁷ 'Ene vwehu nune ea ka'ene roe vena'e ja 'ahaahunijija nia hami ki'avara 'ee iraka ka'ene nara najahujaho are'ika'i 'unama ani'ina'e najaha ki'avajaho juhame ani va'avara. ¹⁸ Ijihuni maijaho ea ija'inijija núni Natohwa Keriso oni kaukara pavejura kaivo pu opuipu teamanahuni ja'ina'e 'wame 'ee puni ira kajikano vu'a 'aho'a kajija 'eke 'waramame amairia nirisame mama'ina vena 'eke usee 'ee ea ka'ene hami pavwihaji'inijija pisivisavura. ¹⁹ 'Ene eaka mapokijipo hena kivujaho ja Godoni ira ija kisi apene joni una'i sanama hina vejujihuna'e na teamanimu. Na ura ja raka ka'ene ariramaijiru ka'avarono ura reniu kaivo uneunecha ka'ene sisei jihunijija juha'avara. ²⁰ Godi ka'ene matauvi'inijara Setaniho mai'o joni mumora hari apene tautahuna. Núni Natohwa Jesu ka'ene Godoni rena roajara ja maiji vwihaniu. ²¹ Timoti ka'ene Godoni kaukara nú hu'úmo ahuma venajaho Rusiasiho Jesaniho Sosipata ka'ene nuni eijaho ijá ja 'ajoravu. ²² Na Tetiasira asurakaho Natohwi jihuni vaji veji'i ja 'ajoravu. ²³ Keasi ka'ene na 'ajohie 'ee sosia 'u'o maho'o 'ajohaujara 'ajoramu. 'Ene Irasitasi ka'ene ara kwaa ikehuni monia 'ajohi'inijaho 'ee ea Kworitasi ka'ene núni vweijara ja 'ajoravu. ²⁴ Núni Natohwa Jesu Kerisora ja ea mapoka maiji vwihaniu. Amení.

Siporua Vaja Ta'arohe Tanumajina

²⁵ Hu areri vena'e ja kirasahe namihuna 'ee nuni vu'a 'ee Jesu Keriso rone najahujara ni'ajihuna 'ee hema ka'ene mwe'akara aneja venaji rene nesi nama roajaho iviamaa samaahiramumu. ²⁶ 'Enakaivo Godi ka'ene majama hiji'inijara poropetia 'waravume vejara'omo iviamaa roe samaahiravule kwaa ara maho'o nimaa rone veju. ²⁷ Jesu Keriso oni vaji nú majama Godi ka'ene hena kama paraji'inijiru ta'arohi'i hina apena vahuna. Amen.

Godoni Vu'a Maiu'ina
The New Testament in the Ese Language, also known
as the Managalasi Language, of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Mangalasi long Niugini
copyright © 1975, 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Managalasi (Ese or Managalasi)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

729c2a8f-9ea3-55ca-9318-793c2828d776